

prima instanță: A. Andronic
instanța de apel: N.Traciuc, M.Anton și Iu.Cotruță

dosarul nr. 2ra-2070/16

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Reaboi Stanislav împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Reaboi Stanislav, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 21 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii

c o n s t a ț ă:

La 24 iunie 2015 Reaboi Stanislav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Reaboi Stanislav a invocat că din anul 2002 a activat la Depoul de locomotive Bender a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, iar din anul 2003 a exercitat funcția de ajutor al mecanicului.

La 19 august 2014 a încheiat cu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” contractul individual de muncă nr.98, prin care a fost angajat la Depoul de locomotive Bender în calitate de ajutor al mecanicului pe perioadă nedeterminată.

Prin ordinul Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nr.199/H din 25 mai 2015 a fost concediat în temeiul art.86 alin.(1) lit.k) Codul muncii începînd cu 26 mai 2015 și dispusă încasarea prejudiciului cauzat, prin scurgerea motorinei în cantitate de 221, 8 litri în sumă de 3300, 58 lei.

Temei de aplicare a sancțiunii disciplinare concedierea a servit pierderea încrederii angajatorului față de salariat că la 05 aprilie 2015 la conducerea locomotivei nr.1041, de tip 3T Ɖ10M secțiile A/V/B a încălcat pct.13, 274 din Regulile de exploatare tehnică a Căii ferate, pct.2.7, 2.10 și 3.1 ale Instrucției T/0033 din 11 martie 1996

manifestată prin atitudine iresponsabilă în procesul de mănuire necorespunzătoare a transportului feroviar, care în rezultat a dus la crearea unui supraconsum nejustificat de motorină, cauzarea uzurii necondiționate a mecanismelor locomotivei, micșorarea vitezei pe segmentul km 28 de cale ferată a stației Căușeni, care a permis scurgerea motorinei și aruncarea damigenelor cu motorină în cantitate totală de 221,8 litri.

La 05 aprilie 2015 ora.14:30 în calitate de ajutor al mecanicului și mecanicul Arțruni Manuchian au primit locomotiva nr.1041, de tip 3T Э10M secțiile A/V/B. La ora 18:35 au plecat din stația Căușeni spre stația Căinari și la km 27 trenul avea viteza 22 km/h. La sosirea în Depoul de locomotive Basarabeasca s-a constatat supraconsum de 96 kg/113 litri pe când consumul urma a fi în limita normelor stabilite sau mai redus.

Conform informației Inspectoratului de Poliție Căușeni, lângă orașul Căușeni segmentul km 28 au fost depistate 9 damigene cu volum 20-25 litri fiecare, în total 221,8 litri cu lichid cu miros specific de motorină, care puteau fi aruncate din trenul marfar nr.2107.

Consideră concedierea ilegală, deoarece pe toată perioada de activitate la Depoul de locomotive Bender a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nu a încălcat disciplina de muncă, a fost stimulat și se caracterizează pozitiv.

În perioada de la 01 ianuarie 2015 pînă la 25 mai 2015 la exercitarea obligațiilor de serviciu a economisit 1184 litri de motorină, fapt confirmat prin certificatul nr.763 din 15 iunie 2015.

La 05 aprilie 2015 locomotiva nr.1041, de tip 3T Э10M secțiile A/V/B avea parcurse 47000 km, însă contrar normelor tehnice nu au fost efectuate 4 verificări tehnice, nu au fost supuse controlului și reparației agregatele implicate în consumul motorinei, ce a condiționat supraconsumul motorinei cu 96 kg/113 litri.

Supraconsumul de motorină la conducerea trenului marfar nr.2107 de 2 locomotive la 05 aprilie 2015 putea fi condiționat de greutatea totală a trenului care era de 5010 tone și starea tehnică a locomotivelor.

La 05 aprilie 2015 la conducerea locomotivei nr.1041, de tip 3T Э10M secțiile A/V/B cu trenul marfar nr.2107 în calitate de ajutor al mecanicului a exacerat obligațiile de serviciu conștiincios, conform contractului individual de muncă și fără abateri de la prevederile Regulilor de exploatare tehnică a Căii Ferate și ale Instrucțiunii T/0033 din 11 martie 1996.

A manifestat atitudine responsabilă în procesul de mănuire a transportului feroviar, supraconsumul de motorină este justificat de starea tehnică a locomotivei și a particularităților cursei Căușeni-Basarabeasca.

Nu a comis uzare necondiționată a mecanismelor locomotivei, micșorarea vitezei pe segmentul km 28 de cale ferată a stației Căușeni și nu a scurs motorină din locomotivă.

Supraconsumul de motorină la cursa Căușeni-Basarabeasca este condiționat de factori obiectivi, s-a constatat și la conducerea altor locomotive, fapt confirmat prin certificatul nr.3 din 10 iunie 2015.

Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” nu a prezentat date că componența motorinei din locomotivă coincide cu componența motorine sustrate,

volumul de motorină sustras de persoane necunoscute cu volumul de motorină supraconsumat.

La 25 mai 2015 organul sindical nu a dat acordul să fie concediat.

Conform art.89 alin.(1) Codul muncii eliberarea ilegală de la serviciu constituie temei de restabilire în funcție.

Prin privarea ilegală de a munci a rămas cu familia fără surse financiare, prin ce i s-a cauzat suferințe fizice și psihice, iar suma de 15000 lei corespunde suferințelor morale suportate.

Cere Reaboi Stanislav anularea ordinului Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nr.199/H din 25 mai 2015 privind concedierea din funcția de ajutor al mecanicului la Depoul de locomotive Bender, restabilirea în funcție începând cu 26 mai 2015, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu din momentul concedierii pînă în momentul restabilirii în funcție, prejudiciului moral în mărime de 15000 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun.Chișinău din 21 decembrie 2015 acțiunea a fost respinsă.

La 20 ianuarie 2016 Reaboi Stanislav a depus apel nemotivat, iar la 23 martie 2016 apel motivat împotriva hotărîrii Judecătorei Centru mun.Chișinău din 21 decembrie 2015 (f.d.95, 102-104).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 21 aprilie 2016 a admis apelul declarat de Reaboi Stanislav, a casat hotărîrea Judecătorei Centru mun.Chișinău din 21 decembrie 2015 și a emis o nouă hotărîre prin care a admis acțiunea.

A anulat ordinul Directorului general al Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nr.199/H din 25 mai 2015 în privința concedierii lui Reaboi Stanislav.

A restabilit reclamantul Reaboi Stanislav în funcția de ajutor de mecanic la depoul de locomotive Bender a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” începând cu 26 mai 2015.

A încasat de la Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Reaboi Stanislav salariul mediu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 26 mai 2015 și pînă la emiterea deciziei privind repunerea în funcție 21 aprilie 2016.

A încasat de la Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Reaboi Stanislav prejudiciul moral în mărime de două salarii medii și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5500 lei.

A încasat de la Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” la buget taxa de stat în mărime de 1800 lei.

A menționat că decizia în partea restabilirii în funcție și încasării unui salariu mediu urmează a fi executată imediat.

La 11 iulie 2016 Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a invocat că instanța de apel a încălcat normele de drept material, a interpretat eronat Legea, nu a ținut cont de prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 22 decembrie 2014.

Pe rol la Judecătoria Căușeni se află cauza penală unde figurează ca inculpați Catanoi Ion, Arțruni Manușean și Reaboi Stanislav în baza art.186 alin.(2) lit.b) și d) Codul penal – furtul de motorină din locomotiva nr.1041.

Prin raportul de expertiză nr.7175 din 23 iulie 2015 s-a constatat că mostra ridicată la 27 aprilie 2015 de la Depoul de locomotive Basarabeasca de unde s-a alimentat locomotiva condusă de Arțruni Manușean și Reaboi Stanislav, mostra ridicată la 05 aprilie 2015 din damigeana nr.1 și mostra ridicată la 27 aprilie 2015 din rezervorul autovehiculului de model „Volkswagen”, numărul de înmatriculare CS AR 491 ce aparține lui Catanoi Ion conțin colorant marcher special predestinat pentru colorarea combustibilului și altor produse petroliere descrise, care are aceiași compoziție chimică calitativă.

Instanța de apel nu a respectat prevederile art.243 Codul de procedură civilă.

Reaboi Stanislav nu a prezentat certificate medicale care să ateste existența crizelor de nervozitate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 august 2016 Reaboi Stanislav a prezentat referință la recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 14 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil, fără a prejudicia fondul.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Reaboi Stanislav, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016 și menținerea hotărârii Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 21 decembrie 2015 din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 21 aprilie 2016 la 04 mai 2016 (f.d.134).

Deoarece la materialele pricinii nu sunt date când Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a recepționat copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 11 iulie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii rezultă că la 19 august 2014 Reaboi Stanislav a încheiat cu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” contractul individual de muncă nr.98 fiind angajat în calitate de ajutor de mașinist la Depoul Bender pe termen nedeterminat (f.d.9).

Prin ordinul Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nr.199/H din 25 mai 2015 Reaboi Stanislav a fost sancționat disciplinar cu concediere în temeiul art.86 alin.(1) lit.k) pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv, manifestată prin atitudine iresponsabilă în procesul de mînuire necorespunzătoare a transportului feroviar, care în rezultat a dus la crearea unui supraconsum nejustificat de motorină, cauzarea uzurii necondiționată a mecanismelor locomotivei, micșorarea vitezei pe segmentul km 28 de cale ferată a stației Căușeni, care ar fi permis scurgerea și aruncarea damigenelor cu motorină în cantitate totală de 221, 8 litri (f.d.39-41).

Reaboi Stanislav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară cu concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu pe întreaga perioadă din momentul concedierii pînă în momentul restabilirii în funcție, prejudiciului moral în mărime de 15000 lei și cheltuielilor de judecată.

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Judecătoria Centru mun. Chișinău a examinat pricina cu aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, iar instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate și a emis o hotărîre neîntemeiată.

În cadrul anchetei de serviciu efectuată de Comisia constituită prin ordinul Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” nr.167/H din 05 mai 2015 a stabilit că la 05 aprilie 2015 ora 14:30 mecanicul locomotivei Arțruni Manuchian și ajutorul mecanicului Reaboi Stanislav au primit în lucru locomotiva de tip 3T Ə10M nr.1041 secțiile A/V/B.

La ora 18:35 locomotiva menționată cu trenul marfar nr.2107 au plecat din stația Căușeni spre stația Căinari.

Conform descifrării bandei vitezometrului, la km 27 trenul avea viteza de 22 km/h, pe segmentul km-28 locul unde au fost depistate damigenele cu lichid de culoare verde-albăstruie și miros specific de motorină viteza a fost redusă la 12 km/h, iar după aceasta viteza a fost brusc accelerată pînă la 38-50 km/h.

La sosirea locomotivei 3T Э10M nr.1041 A/V/B în Depoul de locomotive Basarabeasca brigada de mecanici a indicat în foaia de parcurs nr.1007 un consum de 1679 kg pe cînd norma de consum stabilită este de 1583 kg, adică a fost admis supraconsum în cantitate de 96 kg/113 litri.

Conform informației prezentate de Inspectoratul de Poliție Căușeni, la 05 aprilie 2015 pe la ora 18:30 în fișia forestieră din orașul Căușeni au fost aruncate din trenul marfar vase de culoare albastră, confecționate din masă plastică cu volumul de 20-25 litri fiecare pline cu lichid de culoare verde-albăstruie și miros specific de motorină.

La fața locului staționa autovehiculul de model „Volkswagen Touran”, numărul de înmatriculare CS AR 491 și două persoane care au încărcat în autovehicul 3-4 damigene și observînd apropierea poliției au părăsit fața locului, lăsînd restul vaselor la pămînt.

Grupa operativă a Inspectoratului de Poliție Căușeni a ridicat de la fața locului 9 damigene pline cu lichid de culoare verde-albăstruie și miros specific de motorină și la 06 aprilie 2015 a pornit cauza penală nr.2015180272.

Conform art.206 lin(1) și (5) Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: avertismentul, musturarea, musturarea aspră, concedierea (în temeiurile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.g)-r)).

La aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

Conform art.86 alin.(1) lit.k) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive comiterea de către salariatul care mînuiește nemijlocit valori bănești sau materiale a unor acțiuni culpabile dacă aceste acțiuni pot servi temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv.

Prin pct.10 lit.a) al contractului individual de muncă nr.98 din 19 august 2014 Reaboi Stanislav s-a obligat să execute obligațiile prevăzute la art.9 alin.(2) Codul muncii.

Conform art.9 alin.(2) lit.a) d) și f) Codul muncii, salariatul este obligat să-și îndeplinească conștiincios obligațiile de muncă prevăzute de contractul individual de muncă, să respecte disciplina muncii, să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului și ale altor salariați.

Conform pct.3 al Regulamentului cu privire la disciplina salariaților din transportul feroviar, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.238 din 25 februarie 2005, disciplina salariaților din transportul feroviar constă în respectarea strictă a ordinii, a regulilor și normelor, stabilite de legislația în vigoare, de actele normative aplicabile în transportul feroviar, în executarea ordinilor și directivelor conducătorilor organului de specialitate

al administrației publice centrale, ai întreprinderilor și unităților din transportul feroviar (în continuare - conducători), precum și în îndeplinirea obligațiilor prevăzute în contractele de muncă.

Conform pct.13 și al Regulilor de exploatare tehnică a căii ferate, aprobate prin ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr.90 din 12 mai 2005, lucrătorii din transportul feroviar trebuie să păstreze bunurile căii ferate încredințate lor și mărfurile transportate.

Punctul 274 lit.d) același Regulament prevede că în timpul conducerii trenului mecanicul de locomotivă și ajutorul lui sînt obligați să asigure utilizarea rațională a capacității locomotivei, economisind energia electrică și combustibilul.

La 12 ianuarie 2006 Reaboi Stanislav a luat cunoștință contra semnătură cu Instrucțiunea de serviciu a brigăzii de locomotivă T/0033 din 11 martie 1996, potrivit căreia brigada de locomotive este obligată să asigure utilizarea rațională a capacității locomotivei pentru a economisi combustibilul și poartă răspundere pentru irosirea acestuia (f.d.13-16).

Reaboi Stanislav nu a respectat aceste prevederi legale, a încălcat disciplina muncii și obligațiile de serviciu pentru ce a fost sancționat în baza art.86 alin.(1) lit.k) Codul muncii.

Instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe și referindu-se la Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 22 decembrie 2014 eronat a concluzionat că funcția deținută Reaboi Stanislav nu este o funcție de răspundere, nu administrează sau gestionează valori bănești sau materiale și nu este subiect al sancțiunii aplicate în temeiul art.86 alin.(1) lit.k) Codul muncii.

Reaboi Stanislav în calitate de ajutor de mașinist gestiona locomotiva, motorina și era responsabil de integritatea acestora.

Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 18 lit.k) a Hotărîrii nr.9 din 22 decembrie 2014 a explicat că dacă se va constata, în modul prevăzut de lege, că s-a săvîrșit o faptă de sustragere, luare de mită sau alte infracțiuni cu caracter acaparator, acești salariați pot fi concediați din cauza pierderii încrederii față de ei și în situația cînd aceste acțiuni nu sunt legate nemijlocit de munca lor.

Conform art. 87 alin.(1) Codul muncii, concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art.86 alin.(1) lit.c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Reaboi Stanislav a fost concediat în baza art.86 alin.(1) lit.k) Codul muncii, iar la 19 mai 2015 Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a informat organul sindical despre abaterile comise.

Prin urmare, procedura de concediere a fost respectată.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele administrate, iar hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și

procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Reaboi Stanislav împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan